

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Michaela Stenman
Avdelningen för Juridik
Per Henningson

Infrastrukturdepartementet

Genomförande av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) hemställer om ett undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsverksamhet och påpekar därutöver behov av vissa förändringar och förtydliganden i det remitterade förslaget till ny lag om elektronisk kommunikation.

- SKR föreslår att det i lagen om elektronisk kommunikation, införs ett undantag från kommunallagens lokaliseringsprincip för kommunal bredbandsverksamhet.
- SKR anser att det krävs ett förtydligande av att fysisk infrastrukturens arkitektoniska eller historiska värde eller naturvärde kan läggas till grund för att vägra montering av trådlösa accesspunkter.
- SKR ställer sig frågande till bedömningen i promemorian att all verksamhet i kommunal regi ska anses vara offentligfinansierad och menar att bedömningen istället måste utgå från förekomsten av statligt stöd i EU rättslig mening.
- SKR ställer sig frågande till att endast ålägga tillhandahållarledet skyldigheter via föreskrifter och anser att staten behöver ta ett större ansvar för robustheten i näten.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsverksamhet

SKR föreslår att det i lagen om elektronisk kommunikation, införs ett undantag från kommunallagens lokaliseringsprincip för kommunal bredbandsverksamhet. I bifogade hemställan som även överlämnats till infrastrukturdepartementet den 7 november 2019, lämnas förslag på hur en sådan bestämmelse kan utformas. Ett undantag är angeläget och bör hanteras i det nu pågående revideringsarbetet av lagen om elektronisk kommunikation.

Tillträde till fysisk infrastruktur för att montera trådlösa accesspunkter med kort räckvidd

SKR anser att det krävs ett förtydligande av att fysisk infrastrukturens arkitektoniska eller historiska värde eller naturvärde kan läggas till grund för att vägra montering av trådlösa accesspunkter.

Enligt förslaget till 45 § i den nya lagen ska statliga myndigheter, kommuner och landsting under vissa förutsättningar ge operatörer rätt att montera vissa radiosändare och radiomottagare på byggnader, anläggningar och föremål. Av direktivet, bl.a. skäl 139, framgår att hänsyn därvid ska tas byggnaders och platsers arkitektoniska eller historiska värde eller naturvärde.

SKR utgår från att byggnaders, anläggningars och föremåls arkitektoniska eller historiska värde eller naturvärde kan vara sådana omständigheter som, enligt förslaget till 45 § 2 st. punkt 6, kan utgöra skäl att vägra tillträde. Det vore dock lämpligt att detta förtydligades i en egen punkt. En sådan punkt skulle kunna formuleras ”den fysiska infrastrukturens arkitektoniska eller historiska värde eller naturvärde”. I vart fall behöver författningskommentaren förtydligas så att det klart framgår att bl.a. detta är sådana omständigheter som avses i bestämmelsen.

Därutöver måste det, i det fortsatta lagstiftningsarbetet, klargöras att det exempel på tillstånd som operatören inte själv kan söka som används i såväl allmänmotiveringen som i författningskommentaren till 45 § är missvisande. Enligt bestämmelsen är det endast tillstånd som operatören själv inte kan söka som ägaren till den fysiska infrastrukturen är skyldig att söka. Det finns dock inget som hindrar att operatören själv söker bygglov om ett sådant lov skulle krävas för åtgärden.

Tillträde till nät närmast slutanvändaren [symmetrisk reglering]

SKR efterlyser ett förtydligande av hur man ska se på kommuner och kommunala bolags investeringar i nät i relation till begreppet finansierat med *offentliga medel*.

En förpliktelse avseende tillträde till nätdelar bortom första utlopps- eller förgreningsstället ska enligt promemorians förslag inte få åläggas en ren grossistoperatör som i stället tillhandahåller tillträde till ett nät med mycket hög kapacitet på rättvisa och icke-diskriminerande villkor. En förpliktelse ska dock få åläggas i fråga om ett nät som har finansierats med offentliga medel.

Det anges inte i direktivet på vilka grunder ett nät ska anses vara finansierat med offentliga medel. I allmänmotiveringen (sidan 238-239) anges bl.a. att, *offentliga medel kan vara statligt eller annat stöd, exempelvis från EU:s strukturfonder* samt att *verksamhet som drivs i kommunal regi anses generellt vara offentligfinansierad*. SKR ifrågasätter såväl betydelsen av som relevansen i det senare påståendet.

Det kan inte vara avgörande vilken ”regi” som verksamheten bedrivs i. Bedömningen av om en kommuns eller ett kommunalt bolags investering är gjord med offentliga medel måste istället ta sin utgångspunkt i om investeringen utgör statligt stöd i EU rättslig mening.

En kommunal bredbandsverksamhet utgör regelmässigt ett *företag* i EU rättslig mening och därmed är statsstödsreglerna tillämpliga på verksamheten. För att en åtgärd ska innebära statsstöd krävs bl.a. att den innebär en ekonomisk fördel för mottagaren. Beträffande åtgärder som ett offentligt organ vidtar i förhållande till sina

företag görs bedömningen av om åtgärden innebär en ekonomisk fördel utifrån principen om den marknadsekonomiske investeraren. Principen innebär att en åtgärd, t.ex. tillhandahållande av kapital till verksamheten, innebär en ekonomisk fördel om en privat investerare inte skulle ha utfört åtgärden under motsvarande förutsättningar. Om *företagets* agerande och relationen till den offentlige ägaren är marknadsmässigt innebär alltså det faktum att verksamheten har en offentlig ägare inte att företaget får en ekonomisk fördel.

Den relevanta frågan måste alltså vara om kommunen eller det kommunala bolagets investering i nätet är marknadsmässig. Investeringen utgör i så fall inget stöd i EU rättslig mening och det kommunala engagemanget bör då inte anses utgöra *offentlig finansiering*.

Vid bedömningen av det kommunala agerandet torde ledning kunna sökas i bl.a. utredningarna kring de kommunala allmännyttiga bostadsbolagen (se EU, allmännyttan och hyrorna – SOU 2008:38 samt EU och kommunernas bostadspolitik – SOU 2015:58). Dessa utredningar har ingående analyserat vad det innebär för en kommun och ett kommunalt bolag att agera marknadsmässigt.

Tjänsters tillgänglighet vid extraordinära händelser i fredstid

SKR ställer sig frågande till om det för genomförandet av artikel 108 i direktivet räcker att ålägga tillhandahållarledet skyldigheter. Detta mot bakgrund av att Bredbandsforums arbetsgrupp, Infrastruktur för digitalisering, landar i slutsatsen ”att den kedja av aktörer och lösningar som behöver kopplas ihop och samspela för att säkerställa robustheten i näten har brister”.

SKR anser att staten under alla omständigheter behöver ta ett större ansvar för robustheten i näten.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape
Ordförande